

MASOFAVIY TA'LIM MUHITIDA MAGISTR TALABALARNING FAOLLIGINI OSHIRISHDA INTERFAOL MENEJMENT TEKNOLOGIYALARI (ZOOM VA MOODLE PLATFORMALARI MISOLIDA)

M.B.Masharipova¹, M.S.Yo'ldasheva²

1. Osiya xalqaro universiteti, "Biznes va boshqaruv" kafedrası v.b.dotsenti

2. 70110102-Pedagogika yo'nalishi MM102-P-25-guruh 2- bosqich magistranti

Mas'ul muallif: Masharipova Maksuda Beknazarovna, Osiya xalqaro universiteti, "Biznes va boshqaruv" kafedrası v.b.dotsenti.

e-mail:
masaripovamaksuda91@gmail.com

Received: 15 Oktabr 2026

Accepted: 20 Oktabr 2026

Published: 25 Oktabr 2026

Copyright: © 2026 by the author(s). Licensee Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi.

Iqtibos uchun: Masharipova, M. B. MASOFAVIY TA'LIM MUHITIDA MAGISTR TALABALARNING FAOLLIGINI OSHIRISHDA INTERFAOL MENEJMENT TEKNOLOGIYALARI (ZOOM VA MOODLE PLATFORMALARI MISOLIDA) / M. B. Masharipova, M. S. Yo'ldasheva // Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi. — 2026. — T. 10, № 2. — B. 262–264. — DOI: 10.67780/buxoro-xalqaro-universiteti-ilmiy-axborotnomasi.2026.e92251a5.

Annotatsiya. Ushbu maqolada masofaviy va gibrid mustaqil ta'lim muhitida magistr talabalarning bilish faolligi hamda sub'yektiv jalb qilinganligini oshirishda zamonaviy interfaol menejment texnologiyalarining roli eksperimental tadqiq etilgan. Izlanishlar Osiya xalqaro universiteti magistr talabalari negizida, Zoom va Moodle platformalarining integratsiyalashgan boshqaruv imkoniyatlari misolida olib borildi. Tadqiqot jarayonida onlayn darslarda vaqt reglamentini boshqarish muammolari va talabalarning mustaqil vizual taqdimotlar tayyorlash samaradorligi tahlil qilindi. Olingan amaliy natijalar vaqt resurslarini to'g'ri taqsimlash va interfaol boshqaruv vositalaridan foydalanish masofaviy darslarning ilmiy va pedagogik sifatini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: ta'lim menejmenti, masofaviy o'qitish, magistratura, Zoom, Moodle, interfaol texnologiyalar, vaqt reglamentini, Chat-shturm, mustaqil taqdimot.

ИНТЕРАКТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ МЕНЕДЖМЕНТА В ПОВЫШЕНИИ АКТИВНОСТИ МАГИСТРАНТОВ В УСЛОВИЯХ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ (НА ПРИМЕРЕ ПЛАТФОРМ ZOOM И MOODLE)

Аннотация. В статье экспериментально исследуется роль современных интерактивных технологий менеджмента в повышении познавательной активности и субъективной вовлечённости магистрантов в условиях дистанционной и гибридной образовательной среды. Исследование проводилось в Международном университете Азии (Asia International University) с акцентом на интегрированные управленческие возможности платформ Zoom и Moodle. В ходе исследования анализировались проблемы управления временными ресурсами при проведении онлайн-занятий, а также эффективность самостоятельных визуальных презентаций студентов. Эмпирические результаты показали, что рациональное распределение временных ресурсов и стратегическое использование интерактивных инструментов управления существенно повышают научно-педагогическое качество дистанционного обучения.

Ключевые слова: образовательный менеджмент, дистанционное обучение, магистратура, Zoom, Moodle, интерактивные технологии, управление временем, чат-шторм, самостоятельная презентация.

INTERACTIVE MANAGEMENT TECHNOLOGIES FOR ENHANCING MASTER'S STUDENTS' ENGAGEMENT IN DISTANCE LEARNING (USING ZOOM AND MOODLE PLATFORMS AS EXAMPLES)

Abstract. This article experimentally investigates the role of modern interactive management technologies in enhancing the cognitive activity and subjective engagement of master's students in remote and hybrid educational environments. The research was conducted at the Asia International University, focusing on the integrated management capabilities of Zoom and Moodle platforms. During the study, the problems of time regulation management in online classes and the effectiveness of students' independent visual presentations were analyzed. The empirical results demonstrated that the proper allocation of time resources and the strategic use of interactive management tools significantly increase the scientific and pedagogical quality of distance learning.

Keywords: educational management, distance learning, master's degree, Zoom, Moodle, interactive technologies, time regulation, Chat-storm, independent presentation.

1. Kirish. Zamonaviy sharoitda oliy ta'lim tizimining raqamli transformatsiyasi ta'lim muassasalarini boshqarish prinsiplari va o'qitish metodologiyasini tubdan qayta ko'rib chiqishni taqozo etmoqda. Ayniqsa, oliy ta'limning ikkinchi bosqichi hisoblangan magistratura tizimida masofaviy va gibrid ta'lim shakllarining joriy etilishi mustaqil fikrlaydigan, ilmiy-tadqiqot faoliyatiga yo'naltirilgan kadrlar tayyorlash sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda.[2;45] An'anaviy ta'lim muhitidan raqamli muhitga o'tish shunchaki texnik vositalardan foydalanishni emas, balki ta'lim menejmentining moslashuvchan, interfaol va talabaga yo'naltirilgan tizimlarini yaratishni talab etadi.[5;16

<https://doi.org/10.67780/buxoro-xalqaro-universiteti-ilmiy-axborotnomasi.2026.e92251a5>

Masofaviy darslarda vujudga keladigan eng asosiy muammolardan biri — bu talabalar, xususan, magistrslarning monitor ortida chalgʻishi, dars jarayoniga passiv jalb qilinishi va faollik darajasining pasayishidir. Magistrlik bosqichi talabalaridan quruq eshitish emas, balki muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, keys-stadi metodlari bilan ishlash va strategik qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish talab qilinadi.[3;112] Shu sababli, onlayn dars davomida o'qituvchi tomonidan qo'llaniladigan interfaol menejment texnologiyalari (masalan, virtual kichik guruhlar, tezkor chat-so'rovnomal, raqamli refleksiya vositalari) dars samaradorligining bosh mezonini hisoblanadi.

2. Tadqiqot metodlari. Tadqiqot Osiya xalqaro universiteti magistratura bosqichining amaliy va seminar mashg'ulotlari doirasida tashkil etildi. Mashg'ulotda jami 26 nafar magistr talaba ishtirok etdi. Dars jarayoni Zoom videokonferensaloqa dasturi hamda Moodle elektron ta'lim platformasi integratsiyasi asosida boshqarildi.

Tadqiqot doirasida talabalarining bilish faolligini oshirish uchun ikki xil yondashuv kombinatsiyasidan foydalanildi:

Birinchidan, dars davomida talabalarining diqqatini jamlash va tezkor fikr almashishini ta'minlash maqsadida "Chat-shurm" (Chat-storm) tezkor boshqaruv texnologiyasi qo'llanildi.

Ikkinchidan, talabalarining mustaqil ishlash va kreativlik qobiliyatlarini baholash maqsadida ularga oldindan 5-6 ta slayddan iborat vizual taqdimotlar tayyorlab kelish vazifasi yuklatildi.

Tadqiqotning eng muhim empirik mezonlaridan biri sifatida dars davomidagi vaqt taqsimoti, ya'ni talabalar tomonidan individual chiqishlar vaqtida belgilangan reglamentga rioya qilish yoki undan ortiqcha vaqt sarflash (time-management) holatlari xronometraj usuli yordamida tahlil qilindi.[2;51]

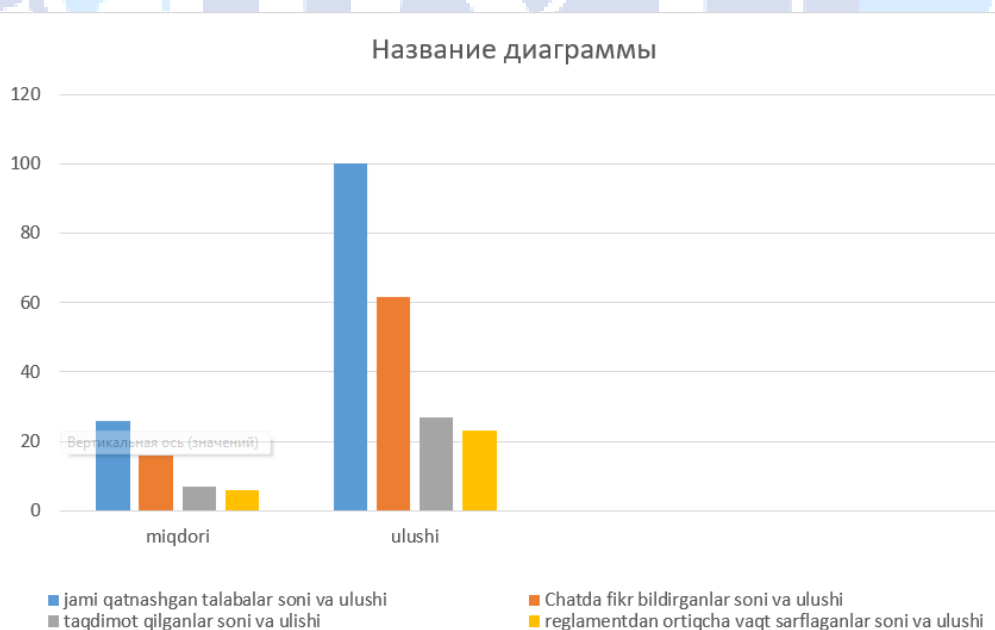
3. Tadqiqot natijalari. O'tkazilgan amaliy seminar mashg'uloti natijalari shuni ko'rsatdiki, guruhdagi 26 nafar magistrdan 16 nafari (61.5%) "Chat-shurm" bosqichida muammoli savolga chat orqali o'zlarining mustaqil ilmiy va tahliliy fikrlarini tezkorlik bilan bayon etishdi. Bu ko'rsatkich onlayn ta'lim sharoitida guruhning ommaviy jalb qilinganlik darajasi yuqori ekanligidan dalolat beradi.

Undan tashqari, magistrlardan 7 nafari (26.9%) mavzu bo'yicha 5-6 ta slayddan iborat yuqori ilmiy saviyadagi shaxsiy taqdimot loyihalarini tayyorlab kelishgan va ularni guruh oldida himoya qilishdi. Biroq, tadqiqot jarayonida onlayn ta'lim menejmentining eng og'riqli nuqtasi — vaqt resurslarini boshqarish muammosi ko'zga tashlandi. Talabalar o'z taqdimotlarini namoyish qilishda belgilangan reglamentdan sezilarli darajada ortiqcha vaqt sarflashdi (1-jadval).

1-jadval:

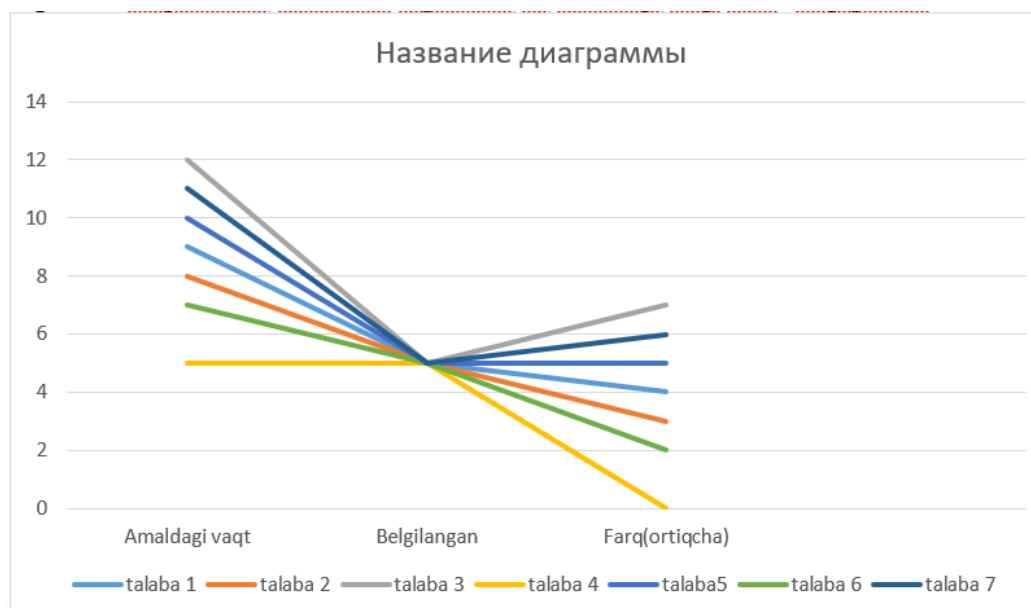
Amaliy mashg'ulotda magistrslar faolligi va vaqt taqsimoti ko'rsatkichlari

Ko'rsatkichlar nomi	Miqdori (nafar)	Ulushi (%)
Jami qatnashgan magistrslar	26	100%
Chatda faol fikr bildirganlar	16	61.5%
Tayyor taqdimot bilan chiqqanlar	7	26.9%
Reglamentdan ortiqcha vaqt	6	23.1%

Talabalarining taqdimot taqdim qilish jarayonidagi vaqt yo'qotishlari va reglament buzilishi dinamikasi quyidagi model asosida tahlil qilindi (1-grafik).

1-grafik: Taqdimotlar davomida reglament va amaldagi vaqt sarfi (daqiqalarda)

Grafik tahlilidan ko'rinib turibdiki, 7 nafar taqdimotchidan faqat 1 nafari (T-4) belgilangan 5 daqiqalik reglamentga to'liq amal qilgan. Qolgan 6 nafar magistr vaqtni o'rta 2 daqiqadan 7 daqiqagacha ko'p sarflagan. Bu holat masofaviy ta'lim menejmentida o'qituvchi tomonidan vaqtni qat'iy nazorat qiluvchi raqamli taymerlar yoki "boshqaruv taymsheringi" mexanizmlarini joriy etish zarurligini ko'rsatadi.

4. Ilmiy muhokama. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, magistratura bosqichida raqamli multimedia elementlaridan foydalanish talabalarda kognitiv faollikni oshirsa-da, vaqt menejmenti (time management) tizimida kamchiliklar mavjud. Talabalarining reglamentdan ortiqcha vaqt sarflashi onlayn muhitda fikrni lo'nda, akademik va tizimli bayon qilish ko'nikmasining yetishmasligi bilan izohlanadi.[5;18]

"Chat-shturm" metodi orqali 26 nafardan 16 nafar talabaning darsga bir vaqtning o'zida kirishishi, an'anaviy ma'ruzalardagi 1-2 kishilik monopoliyaga chek qo'yadi. Biroq, 7 nafar talaba taqdimotining cho'zilib ketishi darsning yakuniy refleksiya ("3-2-1" metodi) qismining vaqtini qisqartirib yubordi. Demak, ta'lim menejeri (o'qituvchi) platformadagi boshqaruv funksiyalarini shunday rejalashtirishi kerakki, har bir talabaning chiqishi avtomatik taymer yordamida uzib qo'yilishi yoki chat orqali ogohlantirilishi zarur.[1;94]

5. Xulosa. Masofaviy va gibrid oliy ta'lim muhitida magistrarning bilish faolligini oshirish tizimli interfaol menejment yondashuvini talab etadi. Osiya xalqaro universitetida o'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, quyidagi xulosalarga erishildi:

1. Zoom chat tizimidagi "Chat-shturm" texnologiyasi talabalarni darsga jalb qilish koeffitsientini 61.5% gacha ta'minlaydi.

2. Magistrarning mustaqil taqdimotlar tayyorlashi raqamli pedagogikada samarali element hisoblanadi, biroq ularning vaqt taqsimoti (23.1% gacha reglament buzilishi) qat'iy nazorat mexanizmlariga muhtoj.

3. Oliy ta'lim menejmentida kelgusida Moodle platformasiga avtomatlashtirilgan elektron taymerlar va vaqt monitoringi datchiklarini o'rnatish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

- [1] Bryson, J. M. (2018). Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations. Wiley.
- [2] G'ulomov S.S. (2021). Ta'lim menejmenti va iqtisodiyoti. Ilmiy darslik. – Toshkent.
- [3] Kotler, P., & Fox, K. F. (2015). Strategic Marketing for Educational Institutions. Pearson.
- [4] Masharipova, M. B. (2024). Green economy and innovative financial mechanisms. E3S Web of Conferences, 587, 03022.
- [5] Ahmedov, B. (2022). Oliy ta'limda raqamli menejment tizimlari. O'zbekiston ilmiy axborotnomasi, 3(12), 14-19.